

RAPORTUL

privind conturile anuale ale Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne pentru exercițiul financiar 2013, însoțit de răspunsurile oficiului

(2014/C 442/39)

INTRODUCERE

1. Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (denumit în continuare „oficiul”), cu sediul la Alicante, a fost instituit prin Regulamentul (CE) nr. 40/94 al Consiliului (¹), care a fost abrogat și înlocuit cu Regulamentul (CE) nr. 207/2009 (²). Misiunea Oficiului este de a pune în aplicare legislația Uniunii privind mărcile, desenele și modelele industriale, care conferă întreprinderilor protecție uniformă pe întreg teritoriul Uniunii Europene (³).

INFORMAȚII ÎN SPRIJINUL DECLARAȚIEI DE ASIGURARE

2. Abordarea de audit adoptată de Curte cuprinde proceduri analitice de audit, testarea directă a operațiunilor și o evaluare a controalelor-cheie din cadrul sistemelor de supraveghere și de control ale oficiului. Acestea sunt completate cu probe de audit rezultate din activitatea altor auditori (acolo unde este cazul), precum și cu o analiză a declarațiilor conducerii.

DECLARAȚIA DE ASIGURARE

3. În temeiul dispozițiilor articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Curtea a auditat:

- (a) conturile anuale ale oficiului, care cuprind situațiile financiare (⁴) și rapoartele privind execuția bugetară (⁵) pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2013; și
- (b) legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestor conturi.

Responsabilitatea conducerii

4. Conducerea este responsabilă de întocmirea și de prezentarea fidelă a conturilor anuale ale oficiului, precum și de legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora (⁶):

- (a) responsabilitățile conducerii în ceea ce privește conturile anuale ale oficiului includ conceperea, implementarea și menținerea sistemului de control intern necesar pentru întocmirea și pentru prezentarea fidelă a unor situații financiare care să nu fie afectate de denaturări semnificative, fie rezultate din acte de fraudă, fie rezultate din erori; aceste responsabilități includ, de asemenea, alegerea și aplicarea politicilor contabile corespunzătoare, pe baza normelor contabile adoptate de contabilul Comisiei (⁷), precum și elaborarea unor estimări contabile rezonabile în lumina circumstanțelor existente. Președintele aprobă conturile anuale ale oficiului după ce contabilul acestuia le-a întocmit pe baza tuturor informațiilor disponibile și după ce acesta a elaborat o notă ce însoțește conturile, în care declară, *inter alia*, că a obținut o asigurare rezonabilă conform căreia aceste conturi prezintă, sub toate aspectele semnificative, o imagine corectă și fidelă a situației financiare a oficiului;
- (b) responsabilitățile conducerii în ceea ce privește asigurarea legalității și regularității operațiunilor subiacente și respectarea principiului bunei gestiuni financiare constau în conceperea, implementarea și menținerea unui sistem eficace și eficient de control intern, care să facă apel la o supraveghere adecvată și la măsuri corespunzătoare de prevenire a neregularităților și a fraudei, precum și, dacă se dovedește necesar, la acțiuni în justiție pentru recuperarea fondurilor plătite sau utilizate în mod incorect.

(¹) JO L 11, 14.1.1994, p. 1.

(²) JO L 78, 24.3.2009, p. 1.

(³) În anexa II sunt prezentate în mod sintetic și în scop informativ competențele și activitățile oficiului.

(⁴) Acestea cuprind bilanțul, contul rezultatului economic, tabelul fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, precum și o sinteză a principalelor politici contabile, alături de o serie de alte note explicative.

(⁵) Acestea cuprind contul rezultatului bugetar și anexa la contul rezultatului bugetar.

(⁶) Articolele 38 și 43 din Regulamentul nr. CB-3-09 al Comitetului bugetar al Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne.

(⁷) Normele contabile adoptate de contabilul Comisiei derivă din Standardele internaționale de contabilitate pentru sectorul public (*International Public Sector Accounting Standards – IPSAS*) adoptate de Federația Internațională a Contabililor (*International Federation of Accountants – IFAC*) sau, după caz, din Standardele internaționale de contabilitate (*International Accounting Standards – IAS*)/ Standardele internaționale de raportare financiară (*International Financial Reporting Standards – IFRS*) adoptate de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (*International Accounting Standards Board – IASB*).

Responsabilitatea auditorului

5. Responsabilitatea Curții este de a furniza Comitetului bugetar al oficiului, pe baza auditului pe care l-a desfășurat, o declarație de asigurare cu privire la fiabilitatea conturilor anuale și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora⁽⁸⁾. Auditul Curții este efectuat în conformitate cu standardele internaționale de audit și codul deontologic formulate de IFAC și cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit formulate de INTOSAI. Aceste standarde impun Curții să planifice și să efectueze auditul astfel încât să obțină o asigurare rezonabilă referitor la prezența sau la absența unor denaturări semnificative în cadrul conturilor anuale ale oficiului și la conformitatea operațiunilor subiacente cu legile și reglementările în vigoare.

6. Auditul implică aplicarea unor proceduri în vederea obținerii de probe de audit privind sumele și informațiile prezentate în conturi și privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. Procedurile de audit sunt alese pe baza raționamentului auditorului, care se întemeiază pe evaluarea riscului ca în cadrul conturilor să se regăsească denaturări semnificative sau ca la nivelul operațiunilor subiacente să existe neconformități semnificative cu cerințele din legislația Uniunii Europene, fie că aceste denaturări sau neconformități rezultă din acte de fraudă, fie că rezultă din erori. Atunci când evaluează aceste riscuri, auditorul analizează controalele interne referitoare la întocmirea și la prezentarea fidelă a conturilor, precum și sistemele de supraveghere și de control introduse pentru a asigura legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente, și definește proceduri de audit corespunzătoare în raport cu circumstanțele. Auditul include, în egală măsură, aprecierea caracterului adecvat al politicilor contabile și a caracterului rezonabil al estimărilor contabile, precum și evaluarea prezentării globale a conturilor.

7. Curtea consideră că probele de audit obținute sunt suficiente și adecvate pentru a sta la baza declarației sale de asigurare.

Opinia privind fiabilitatea conturilor

8. În opinia Curții, conturile anuale ale oficiului prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acestuia la 31 decembrie 2013, precum și rezultatele operațiunilor sale și fluxurile sale de numerar pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei.

Opinia privind legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor

9. În opinia Curții, operațiunile subiacente conturilor anuale aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2013 sunt conforme cu legile și reglementările în vigoare sub toate aspectele semnificative.

10. Observațiile prezentate în continuare nu pun în discuție opiniile exprimate de Curte.

OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA GESTIUNEA BUGETARĂ

11. Nivelul reportărilor din anii anteriori care au fost anulate a crescut de la 4,2 milioane de euro (13 %) în 2012 la 6,0 milioane de euro (16 %) în 2013. În ambii ani, această situație a fost cauzată în special de faptul că cheltuielile care trebuiau rambursate în baza acordurilor de cooperare cu oficiile naționale ale statelor membre au fost mai mici decât se estimase (1,9 milioane de euro în 2012 și 3,8 milioane de euro în 2013), ceea ce indică necesitatea de a se obține de la oficiile naționale, la sfârșitul exercițiului, informații mai exacte cu privire la costurile reale suportate.

12. Nivelul creditelor angajate aferente exercițiului 2013 pentru diferitele titluri a variat între 98 % și 89 % din totalul creditelor, ceea ce indică faptul că angajamentele juridice s-au efectuat în timp util. Nivelul creditelor angajate reportate în 2014 a fost ridicat pentru titlul II (cheltuieli administrative), situându-se la 23,9 milioane de euro (28 %), precum și pentru titlul III, situându-se la 13,3 milioane de euro (38 %). În ceea ce privește titlul II, această situație a fost cauzată de o serie de contracte multianuale legate în principal de construcția noii clădiri, precum și de o serie de servicii/bunuri și modernizări în domeniul tehnologiei informației, comandate, conform celor planificate, la sfârșitul anului 2013, dar care trebuiau plătite doar în 2014. În ceea ce privește titlul III, această situație a fost determinată în principal de acordurile de cooperare cu oficiile naționale, pentru care declarațiile de cheltuieli nu trebuiau depuse de către acestea din urmă decât în 2014, precum și de comanda obișnuită de servicii de traducere din ultimele luni ale anului 2013, servicii care trebuiau plătite abia în 2014.

ALTE OBSERVAȚII

13. Oficiul a instituit un plan de continuare a activității și de gestiune în caz de criză care prevede că aproximativ 25 de roluri trebuie acoperite în mod permanent de către angajați care asigură permanența. Deși creditele bugetare pentru indemnizațiile acordate personalului care are obligația de a asigura permanența sunt aprobate anual de către Comitetul bugetar al oficiului, suma plătită în 2013 (402 458 de euro) depășește în mod considerabil sumele plătite pentru astfel de indemnizații de către alte agenții care sunt obligate să asigure un serviciu permanent.

⁽⁸⁾ Articolele 91-95 din Regulamentul nr. CB-3-09 al Comitetului bugetar al Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne.

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

14. *Anexa I* conține o prezentare generală a acțiunilor corective întreprinse în urma observațiilor formulate de Curte în exercițiile anterioare.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera IV, condusă de domnul Milan Martin CVIKL, membru al Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 8 iulie 2014.

Pentru Curtea de Conturi
Vitor Manuel da SILVA CALDEIRA
Președinte

ANEXA I

Situția acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

Exercițiul	Observația Curții	Stadiul acțiunii corective (finalizată/în desfășurare/nedemarată încă/nu se aplică)
2011	Curtea a identificat anumite deficiențe în ceea ce privește acordul privind nivelul serviciilor pentru 2011 încheiat de oficiu cu Centrul de Traduceri pentru Organismele Uniunii Europene (CdT). Acordul a fost semnat de oficiu la 20 iunie 2011 și, potrivit articolului 10, intra în vigoare la 1 ianuarie 2011, ceea ce înseamnă că executarea contractului a început anterior semnării acestuia. La cererea CdT, oficiul a efectuat o plată de 1,8 milioane de euro cu titlu de compensație ⁽¹⁾ . În plus, această plată a fost autorizată fără să existe un angajament bugetar și în absența unor credite disponibile ⁽²⁾ .	Nu se aplică
2011	Este necesară ameliorarea modului în care oficiul realizează gestiunea activelor imobilizate. În ceea ce privește activele necorporale generate de oficiu, procedurile contabile și informațiile privind costurile erau lipsite de fiabilitate.	Finalizată
2011	Valoarea totală a numerarului de care dispunea oficiul la 31 decembrie 2011 era de 520 de milioane de euro (495 de milioane de euro în 2010). În conformitate cu politica de trezorerie aprobată de Comitetul bugetar în 2010, numerarul era depus în conturi într-un număr total de 9 bănci, în 5 state membre.	Finalizată Curtea constată însă că nivelul numerarului este în continuare ridicat.
2012	În 2012, din cele 31,9 milioane de euro reprezentând credite angajate reportate din 2011 în 2012, au fost anulate 4,16 milioane de euro (13%). Din această sumă, 1,93 milioane de euro priveau acorduri de cooperare cu state membre care nu au absorbit totalitatea sumelor care le-au fost alocate.	Nu se aplică
2012	În 2012, nivelul global al creditelor angajate era de 93%, ceea ce indică faptul că angajamentele au fost efectuate la timp. Nivelul creditelor angajate care au fost reportate în 2013 era însă ridicat, situându-se la 36,7 milioane de euro (19% din totalul creditelor angajate), din care 21,7 milioane de euro priveau titlul II (cheltuieli administrative), iar 14,1 milioane de euro priveau titlul III (cheltuieli operaționale). Principalul motiv care a determinat un nivel atât de ridicat al reportărilor a fost primirea cu întârziere a facturilor pentru bunuri și servicii furnizate în 2012. Mai exact, în ceea ce privește titlul II, nivelul ridicat al reportărilor a fost de asemenea cauzat de o serie de contracte multianuale legate de construirea noii clădiri a oficiului (6,09 milioane de euro) și de achiziția de noi instrumente informatice (7,67 milioane de euro). În ceea ce privește titlul III, reportările sunt, în mare măsură, legate de acordurile de cooperare semnate cu state membre și pentru care declarațiile de cheltuieli trebuiau depuse abia în 2013 (8,13 milioane de euro). Mai mult, în ultimele luni ale exercițiului 2012, s-au comandat servicii de traducere (5,43 milioane de euro) care trebuiau plătite abia în 2013.	Nu se aplică

⁽¹⁾ Valoarea minimă stabilită în acord era de 16,3 milioane de euro. Valoarea totală a serviciilor furnizate în 2011 a fost de 14,5 milioane de euro.

⁽²⁾ Această plată s-a efectuat de la bugetul aferent exercițiului 2012.

ANEXA II

Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (Alicante)

Competențe și activități

<p>Domenii de competență a Uniunii conform tratatului</p> <p>(articolele 36 și 56 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene)</p>	<p>Libera circulație a mărfurilor</p> <p>[...] interdicțiile sau restricțiile [...] justificate pe motive de [...] protecție a proprietății industriale și comerciale [...] nu trebuie să constituie un mijloc de discriminare arbitrară și nici o restricție disimulată în comerțul dintre statele membre.</p> <p>[...] sunt interzise restricțiile privind libera prestare a serviciilor în cadrul Uniunii cu privire la resortisanții statelor membre stabiliți într-un alt stat membru decât cel al beneficiarului serviciilor. [...]</p>
<p>Competențele oficiului</p> <p>[Regulamentul (CE) nr. 207/2009 al Consiliului]</p> <p>[Regulamentul (UE) nr. 386/2012 al Parlamentului European și al Consiliului]</p>	<p>Obiective</p> <p>Să pună în aplicare legislația Uniunii privind mărcile, desenele și modelele industriale, care conferă întreprinderilor dreptul la protecție uniformă pe întreg teritoriul Uniunii Europene.</p> <p>Să promoveze discuția, cercetarea, formarea, comunicarea, crearea unor instrumente avansate de sprijin informatic și diseminarea celor mai bune practici în materie de proprietate intelectuală.</p> <p>Sarcini</p> <ul style="list-style-type: none"> — Să primească cererile de înregistrare și să efectueze depozitul acestora. — Să examineze condițiile pentru efectuarea unei înscrieri în registru, precum și compatibilitatea cu legislația Uniunii. — Să efectueze cercetări pe lângă serviciile din domeniul proprietății industriale ale statelor membre în ceea ce privește existența unor mărci naționale anterioare. — Să publice cererile. — Să examineze opozițiile formulate de terți. — Să înregistreze sau să respingă cererile. — Să examineze cererile de revocare sau de declarare a nulității. — Să gestioneze recursurile împotriva deciziilor. — Să îmbunătățească înțelegerea valorii proprietății intelectuale. — Să îmbunătățească înțelegerea domeniului de aplicare și a impactului încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală. — Să îmbunătățească cunoștințele legate de cele mai bune practici utilizate în sectorul public și în cel privat pentru protecția drepturilor de proprietate intelectuală. — Să contribuie la sensibilizarea cetățenilor cu privire la impactul încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală. — Să dezvolte expertiza persoanelor implicate în asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală. — Să îmbunătățească cunoștințele cu privire la instrumente tehnice de prevenire și combatere a încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală, inclusiv în ceea ce privește sistemele de depistare și identificare care contribuie la diferențierea produselor originale de cele contrafăcute.

	<p>— Să ofere mecanisme care să contribuie la îmbunătățirea schimbului online, între autoritățile din statele membre care lucrează în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală, de informații referitoare la asigurarea respectării unor astfel de drepturi, precum și la stimularea cooperării cu și între autoritățile menționate.</p> <p>— Să realizeze acțiuni, în consultare cu statele membre, de stimulare a cooperării internaționale cu oficiile de proprietate intelectuală din țări terțe în vederea dezvoltării de strategii, tehnici, competențe și instrumente de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală.</p>
Organizare	<p>Consiliul de administrație</p> <p><i>Componentă</i></p> <p>— Un reprezentant din fiecare stat membru, un reprezentant al Comisiei și supleanții acestora.</p> <p><i>Sarcini</i></p> <p>— Să îl consilieze pe președinte în ceea ce privește aspectele care țin de competența oficiului.</p> <p>— Să întocmească liste de candidați (articolul 125) pentru funcțiile de președinte și vicepreședinte, ca și pentru cele de președinte și membru al camerelor de recurs.</p> <p>Președintele oficiului</p> <p>— Numit de către Consiliu pe baza unei liste de cel mult trei candidați, întocmită de Consiliul de administrație.</p> <p>Comitetul bugetar</p> <p><i>Componentă</i></p> <p>— Un reprezentant din fiecare stat membru, un reprezentant al Comisiei și supleanții acestora.</p> <p><i>Sarcină</i></p> <p>— Să adopte bugetul și regulamentul financiar, să acorde descărcare de gestiune președintelui și să determine costurile rapoartelor de cercetare.</p> <p>Decizii privind cererile</p> <p>Deciziile sunt luate de către:</p> <p>(a) examinatori;</p> <p>(b) diviziile de opoziție;</p> <p>(c) divizia pentru administrarea mărcilor și aspecte juridice;</p> <p>(d) diviziile de anulare;</p> <p>(e) camerele de recurs.</p> <p>Auditul extern</p> <p>Curtea de Conturi Europeană.</p> <p>Autoritatea responsabilă de descărcarea de gestiune</p> <p>Comitetul bugetar al oficiului.</p>
Resurse puse la dispoziția oficiului în 2013 (2012)	<p>Bugetul</p> <p>418 (429) milioane de euro.</p> <p>Situația personalului la 31 decembrie 2013</p> <p>861 (775) de posturi prevăzute în schema de personal, dintre care ocupate: 731 (680) + 171 (138) de alți angajați (agenți auxiliari, experți naționali detașați, personal local și personal angajat prin agenții de ocupare a forței de muncă, consilieri speciali);</p> <p>Total personal: 902 (818).</p>

Produse și servicii furnizate în 2013 (2012)**Mărci**

Număr de cereri: 114 421 (107 924)

Număr de înregistrări: 98 092 (95 645)

Cazuri de opoziție: 17 006 (16 634)

Recursuri în fața camerelor de recurs: 2 602 (2 339)

Recursuri nesoluționate încă: 2 361 (2 352)

Modele și desene industriale

Primate: 95 429 (92 175)

Înregistrate: 84 056 (78 658)

Sursa: Anexă furnizată de oficiu.

RĂSPUNSURILE OFICIULUI

11. În prezent, oficiul pune în aplicare măsuri, în colaborare cu oficiile naționale, pentru a reduce nivelul ridicat al reportărilor anulate. Un proiect-pilot de raport de execuție bugetară semestrială a fost pus în aplicare, dorindu-se extinderea acestor rapoarte la proiectele importante pe care oficiul le desfășoară în parteneriat cu oficiile naționale, odată cu intensificarea participării la acest exercițiu-pilot. În sfârșit, oficiul va analiza și posibilitatea de ajustare a contractelor (pentru 2015) cu oficiile naționale pentru a reduce la minimum reportările inutile.

12. Pe lângă măsurile menționate mai sus, care ar reduce nivelul ridicat al reportărilor în principal la titlul III, dar și la titlul II, oficiul instituie, în prezent, în colaborare cu CDT, un sistem prin care să se reducă volumul reportărilor la sfârșitul exercițiului. Mai mult, astfel cum menționează Curtea, extinderea sediului oficiului și dezvoltările informatice justifică nivelul ridicat al reportărilor de la titlul II.

Oficiul adoptă, în prezent, măsuri pentru a controla mai bine sumele reportate în fiecare an.

13. În conformitate cu cerințele standardelor de calitate internaționale (ISO 27001) și cu standardele de control intern (ICS 10) adoptate de Comitetul bugetar al oficiului, acesta din urmă a instituit un plan de continuare a activității (BCP), care este, în prezent, prevăzut și în Regulamentul financiar cadru pentru 2013.

În noiembrie 2006, consiliile de conducere ale oficiului – Consiliul de administrație și Comitetul bugetar – au fost informate despre strategia OAPI, pe care au susținut-o, bazată pe un scenariu la trei niveluri (nivelul 0: echipa de gestiune în caz de criză; nivelul 1: echipele responsabile cu informatica și logistica, echipa de coordonare a recuperării și echipa de comunicare globală; nivelul 2: echipe care își vor desfășura activitatea în domeniul recuperării). În Statutul funcționarilor este prevăzută plata unor indemnizații personalului care asigură permanența. Impactul bugetar al plății acestor indemnizații este inclus într-o linie bugetară specifică, actualizată (în funcție de nevoile organizației) și este adoptat anual în buget.

Planul de continuare a activității a fost stabilit în urma unui studiu de impact aprofundat, realizat cu concursul unor consultanți externi, și acoperă TOATE activitățile oficiului.

Oficiul are 25 de roluri acoperite în mod permanent de angajați care asigură permanența, iar plățile efectuate în 2013 s-au ridicat la 402 458 de euro. Motivele pentru care a fost pusă în aplicare o structură atât de solidă în cadrul planului de continuare a activității sunt următoarele:

Oficiul are o mare expunere și vizibilitate față de părțile sale interesate și are obligația de a asigura un serviciu electronic operațional permanent (24/7) și de a oferi un răspuns imediat utilizatorilor săi. Indisponibilitatea sistemului informatic ar avea un impact semnificativ asupra continuității activității. De aceea, continuitatea activității este esențială în cadrul oficiului și implică toate departamentele [vizibilitatea activităților, precum cooperarea cu statele membre și în contextul Observatorului, interacțiunea cu oficiul de la Bruxelles, asistența acordată personalului care muncește la distanță, garantarea unei bune funcționări a colectării taxelor (sistem informatic automatizat utilizat de întregul oficiu) și, în cele din urmă, implicarea personalului responsabil de achiziții, care joacă un rol predeterminat de centralizare (gestionarea tuturor dosarelor economice) în caz de dezastru]. Având în vedere mărimea și mediul internațional al furnizorilor noștri, cantitatea documentației formale este foarte mare și depinde extrem de mult de sistemul informatic.

În opinia noastră, aceste motive justifică diferențele constatate față de alte agenții.

Oficiul a recurs deja la schimburile de asigurare a permanenței de două ori de la înființarea sa, ultima dată în legătură cu introducerea noului său site.

Cuantumul indemnizațiilor plătite în 2013 personalului care are obligația de a asigura permanența reprezintă mai puțin de 0,5 % din totalul cheltuielilor de la titlul I. Aceste costuri reprezintă, de asemenea, o sumă mai mică decât cea a veniturilor dintr-o zi lucrătoare, încasate prin intermediul serviciilor online ale oficiului.

Oficiul va lua în considerare observația formulată de Curtea de Conturi în cadrul reviziei anuale a proceselor, procedurilor și sistemelor sale, în vederea unei îmbunătățiri continue a acestora.

14. Oficiul ia notă de faptul că toate constatările din exercițiile anterioare au fost considerate de Curtea de Conturi drept finalizate sau neaplicabile.
